
Dávid István

TAMÁS ÉS AZ „EVIDENCIÁK LEKÜZDÉSE”

(LEV SESZTOV) – JN 20,19-31.

“éppen nem volt velük” (24. v.)

Minden gyász egyéni. Ebben a folyamatban mindenki a saját, személyes útját járja, saját, személyes ritmusában. A fájdalomban az ember egyedül van, még akkor is, ha ebben az egyedülletben nem minden esetben magányos. Tamás elkülönülését nincs jogunk elítélni, nincs alapunk távolmaradását számonkérni. A húsvéti történetben a feltámadott Jézus megmutatkozása nem kötődik közvetlenül a közösséghez.

“a többi tanítvány így szólt hozzá: láttuk az Urat!” (25. v.)

Tamás nem része annak a felismerésnek, amit a társai megélnék. Nem bűn, hogy nem tartózkodik ott, ahol a többi, mégis teher, mivel kimarad valamiből, és így nem tud részese lenni a többiek tapasztalatának és felismeréseinek. Ők látták, Tamás nem. Ők részeseivé lettek valaminek, Tamás nem. Nemcsak a gyászban, de ebben a felismerésben sem járnak azonos utat a tanítványok. Tamás nemcsak egyedül van a saját személyes gyászával, de idegennek és kívülállóknak is érzi magát ott, azok között, akikkel annyi minden közöset megélt. A közösség önmagában nem elégséges alapja a közös tapasztalatnak. A felismerésnek és a találkozásnak is egyéni/személyes ideje/szintere van.

„ha nem látom a kezén a szegek helyét...” (25. v.)

Tamás a sebeket akarja látni. A sebzett és fájdalmakkal teli Tamás a sebzett Krisztussal akar találkozni. A fájdalmak, a sebek, az egyéni szenvedés megkérdőjelezhetetlen nyilvánvalóságát, a szenvedés nyilvánvaló jeleit magán viselő Krisztus tudja felülírni. A szenvedő érintésre vágyik, egy másik szenvedő érintésére. Az erő önmagában nem lenne elég. A sebek találkozására vágyik. A gyógyulás a sebek találkozásában megy végbe. A feltámadott és megdicsőült Krisztus sebeinek megléte nemcsak annak bizonyítéka, hogy

Ő valóban szenvedett, hanem annak a lehetőségnek a biztosítéka is, hogy kapcsolódhatunk hozzá.

„nem hiszem” (25. v.)

Nem róható fel Tamásnak, hogy nem tud azonosulni a tanítványok felismerésével. Egyik tanítvány sem tudott különösen azonosulni a többiek felismerésével. Nem bizalmatlanság és nem is butaság részéről, hogy nem hiszi el a hihetlent. Tamás tudja, hogy mi az az élet, és mi az a halál. Megvoltak a saját ésszerű érvei, és sziklaszilárdan meg volt győződve arról, hogy mindaz, amit az élet és halál viszonylatában a világról tud, az megállja a helyét. Tamásnál nem a kétely a hangsúlyos, hanem a meggyőződés. Tamás egy pillanatig sem kételkedik abban, hogy igaza van. A halál visszafordíthatatlansága ésszerű, a feltámadás nem. Tamás nem bizonyosságra vágyik, hanem arra, hogy valami végre kimozdítsa őt abból, ami evidens, ami nyilvánvaló és ami ésszerű. Arra vágyik, hogy valami végre felülírja azt, ami ésszerűen végiggondolható.

„én Uram, és én Istenem!” (28.)

Tamás hitetlensége saját rendszerének dogmatikus erőszakossága, az elméletek uralma a valóság fölött. De a fájdalomtól fakadó hitetlenségnek is megvan a helye, hiszen a fájdalom a valóság egészét átítatja. Ebből a hitetlenségből a társak bizonyágtétele nem tud kimozdítani, csak a személyes találkozás. És ebben a gyógyító találkozásban már nincs szükség a sebekben való vájkálásra. A dolgok és a tények kérlelhetetlenségét átkeretező találkozás nem merül ki a szenvedő testek találkozásában. Az érintésre vágyó Tamás megérintődik. Nincs szüksége arra, hogy odanyújtja az ujját, mert ez a találkozás a személyességnek egy másfajta szintjén jön létre.

Onnan tudom, hogy a gyógyulás elindult, merthogy személyessé válik az Isten. Nem a halál evidenciája kérdőjeleződik meg, hanem az élet átütő ereje mutatkozik meg. Boldogok azok, akiknek még a látás sem kell ahhoz, hogy a valóságnak ezt a többretegűségét és személyességét felismerjék.

ima

adhatod, Uram, a pásztorok félelmét, Zakariás némaságát, József álmát,
kétségeit,
adhatod testvéreket is, mint a másik Józsefnek, kutat, börtönt, Potifárnét,
adhatod Leát is, egyefene,
vagy János mocorgását ott az anyaméhben,
Zákeus sietségét, a vak koldus hangját, ahogy utánad szól, hogy *könyö-
rülj rajtam*,
a vér folyásos asszony szégyenét, az elviselhetetlen tehetetlenséget, ahogy
rászánja magát mégis, hogy titokban téged megérintsen,
a betszaidai beteg erejét, ahogy az ágyát cipeli, és ahogy maga mögött
hagy harmincnégy keserű évet,
de az is jó persze, ha a kafarnaumi béna férfi barátait adod,
vagy a parázna asszony könnyeit, amivel a lábadat mosta,
a jobb lator utolsó kívánságával is megelégszem, ha enyém lehet az a
megnyugvás, hogy emlékeidben én is egy hely vagyok,
de még a másik gazember indulataival is tudnék kezdeni valamit, úgyis
megszokott már, hogy a fejed fölött szólunk be egymásnak mi, jobb és bal
kezed felől kifeszített szenvedők,
adhatod akár a gazdag ifjú szomorúságát is, Uram,
Jónás haragját, vihart, cethalat, töklapít, kukacot,
Ádám és Éva rettegését ott a meztelen semmiben,
Noé őrültségét,
de még a Saul megbomlott agyával is elleszek,
lehet ezentúl az enyém Dávid felajzott féktelensége is akár, vagy Pál öl-
dökléstől lihegő fanatizmusa,
Péter finnyás ízlésével is megbüntethetsz, és még a könnyeit is adhatod,
a bánatát is azért a tagadásért, megérdemlem,
mindez úgyis így vagy úgy már az enyém,
csak kérlek,
Júdás reménytelen büntudatát vedd el tőlem, óh, Uram...